

Inhoudsopgave

<i>Visie</i>	1
<i>Redactioneel</i>	1
<i>Oecumene in Perspectief</i>	2
<i>Op weg naar één gezamenlijke Parochie</i>	5
<i>Medeleven</i>	5
<i>Wekelijkse bloemengroet</i>	5
<i>Een bijzondere dienst was het!</i>	6
<i>Preken op verzoek – 30 januari</i>	7
<i>Uit de AKM...</i>	7
<i>Opbrengst collecten december 2010</i>	8
<i>Kerkebalans 2011</i>	9
<i>Doornse Catechismus</i>	9
<i>Op bezoek bij de Vrijmetselaars</i>	9
<i>Op zoek naar woorden en hun betekenis</i>	9
<i>Interview met de redactie van het Bulletin</i>	9
<i>Gezocht: redactielid Bulletin</i>	11
<i>Wie ver reist kan veel vertellen</i>	12
<i>In memoriam Anton Houtepen</i>	14
<i>Diaconale Info vanuit de Bakkerij</i>	15
<i>Herziene Statenvertaling op Bijblijbja.net</i>	16
<i>Niet te evenaren</i>	16
<i>Agenda</i>	18

Visie

De oecumenische geloofsgemeenschap 'De Regenboog' voelt zich geïnspireerd door de Bijbel en wil in navolging van Jezus Christus een open huis zijn voor iedereen, jong en oud. In dit huis ontmoeten we elkaar en stellen we ons open voor anderen. We willen ons geloof beleven en belijden in oecumenische vieringen, in dienen en leren, in omzien naar elkaar.

In de oecumene zoeken we naar een bredere invulling van ons geloof, in eenheid én verscheidenheid. De veelkleurigheid van onze tradities en van onze persoonlijke geloofsbeleving vormt een bron van voortdurende verrijking, die ons in alle facetten van het leven bezielt. Daarin voelen we ons verbonden met mensen overal ter wereld en van alle tijden.

Met het vuur van ons geloof willen we ook mensen buiten de kerk, de wijk en de stad, in de wereld om ons heen, dichtbij en veraf, in woord en daad warmte bieden.

Redactioneel

Voor u ligt het eerste Bulletin van 2011, het jaar waarin de Regenboog het 40-jarig bestaan mag vieren. De redactie hoopt u daarover in de volgende nummers van het Bulletin meer te kunnen vertellen.

We openen dit nummer met twee artikelen van de pastores. John Boon geeft zijn visie over het toekomstperspectief van de oecumene. Jaap van der Bie beschrijft de ingewikkelde route die moet leiden tot de clustering van de parochies in Leiden en ommelanden, inclusief het Vicariaat van de Merenwijk.

Wie niet aanwezig kon zijn bij de viering van 2^e Kerstdag, kan de sfeer van deze bijzondere samenkomst alsnog proeven dankzij het uitvoerige verslag van Frances Verhaar en de foto's van Frans Voets.

We vervolgen het Bulletin met de beschrijving van een viering die nog moet komen, en wel op 30 januari. Deze dienst, die mede voorbereid is door leden van de geloofsgemeenschap, staat in het teken van de Taizé-jongeredagen waarover u in het vorige Bulletin al hebt kunnen lezen.

We gaan verder met verslagen van de vergaderingen van de AKM, gehouden in november en december. Na informatie over de bijeenkomsten rond het boekje over de Doornse Catechismus, vindt u een uitnodiging voor een bezoek aan de Vrijmetselaars. Ook kunt u lezen over een bijeenkomst voor kinderen, die met John Boon op zoek gaan naar de betekenis van Bijbelse woorden.

Frances Verhaar heeft u het afgelopen jaar aan de hand van uitgebreide interviews kennis laten maken met allerlei werkgroepen. Dit keer vuurde zij haar vragen af op de redactie, en op Arie en Jeannet Korteweg. U kunt dus niet alleen meer te weten komen over het werk van de redactieleden, die dringend op zoek zijn naar versterking, maar ook over het Surinaamse leven van twee leden van onze geloofsgemeenschap.

Het Bulletin vervolgt met de gedachtenis aan Anton Houtepen, die voor de Regenboog geen onbekende was. Wie tenslotte benieuwd is naar de in december verschenen Herziene Statenvertaling, kan in het bericht van het Nederlands Bijbelgenootschap meer informatie vinden over de online versie van deze bijbel.

De redactie wenst u veel leesplezier en een voorspoedig 2011 toe.



Oecumene in Perspectief

over het toekomstperspectief van geleefde oecumene in kerkelijke en oecumenische gemeenschappen.

door John Boon, predikant in de Oecumenische Geloofsgemeenschap in de Merenwijk te Leiden.

Wat verstaan we onder oecumene ?

Wanneer we het over oecumene op het grondvlak hebben, dan doelen we daarmee op de samenwerking die er bestaat tussen plaatselijke geloofsgemeenschappen, om op één of meerdere manieren uiting te geven aan wat hen in of door het geloof samen bindt.

Samenwerking tussen PKN-gemeenten en RK-parochies

In dit artikel beperk ik me tot die samenwerkingsvorm waar ik zelf het meest mee te maken heb gehad, die tussen Protestanten en Rooms-katholieken. Deze oecumene kent ook vandaag nog een grote diversiteit.

Sociaalgeografisch: Wie de kaart van Nederland inkleurt naar kerkelijke denominatie zal een gemêleerd kleurenspectrum te zien krijgen, met gebieden waar Protestanten en Rooms-katholieken gelijkmatig vertegenwoordigd zijn, maar evenzeer met plaatsen waar de ene of de andere denominatie (bijna) geheel ontbreekt. Uiteraard heeft deze sociaalgeografische samenstelling zijn weerslag op de mate waarin de oecumene gestalte kan krijgen.

Mate van orthodoxie: Maar minstens even belangrijk is de mate waarin het "eigen geloof" als enig zaligmakende wordt ervaren, dan wel als iets dat je vrolijk en intens met elkaar kunt delen.

Grootte en draagkracht gemeenten en parochies: Een derde element dat van invloed kan zijn op de mate van samenwerking is de grootte en draagkracht van de afzonderlijke geloofsgemeenschappen. Grote gemeenten en parochies hebben vaak hun handen vol aan hun eigen kerkzijn, terwijl de kleinere

gemeenten aanvullend kunnen zijn voor elkaar en samen het geloven in een plaats vorm en inhoud kunnen geven. Daarvoor heb je echter ook voorgangers nodig die hun talenten en tijd daarin kunnen en wensen te investeren.

Vormen van samenwerking

Afhankelijk van de factoren die meespelen heeft de oecumene de afgelopen decennia een plaats gekregen in vele kerkelijke gemeenschappen. Dat kan variëren van intense samenwerking in diaconale of missionaire projecten, het houden van gezamenlijke Woord & Gebedsvieringen tot een volledig integrale samenwerking.

Naast al deze samenwerkingsvormen tussen afzonderlijke kerkelijke gemeenschappen vinden er op talloze plaatsen oecumenische activiteiten plaats vanuit de plaatselijke Raden van Kerken of gelijksoortige samenwerkingsverbanden.

Belangrijk voor de toekomst van al deze samenwerkingsvormen en activiteiten is dat ze passen bij en gedragen worden door de plaatselijke geloofsgemeenschappen. Waar de oecumene uiteindelijk een liefhebberij van enkelingen blijkt dooft het vuur van de oecumene langzaam maar gestaag.

Vaticaanum II en Pastoraal Concilie...

De oecumene heeft in de zestiger jaren van de vorige eeuw de wind enorm in de zeilen gekregen door het Concilie van Vaticanum II (1962-1965) onder de bezielende leiding van paus Johannes XXIII. In Nederland kreeg dit een vervolg op het Pastoraal Concilie (1968-1970) te Noordwijkerhout. Sindsdien heeft de oecumene zich binnen en buiten (basisgemeenten) de kerken ontwikkeld.

... en daarna

Maar die ontwikkeling lijkt de laatste jaren in een impasse te zijn gekomen, wellicht zelfs te stoppen. Daarvoor kun je meerdere oorzaken aanwijzen. De grote protestantse kerken hebben zo'n veertig jaar nodig gehad om samen te gaan tot de Protestantse Kerk Nederland (PKN) en hadden weinig tijd en aandacht over om serieus met het vraagstuk van de oecumene bezig te zijn. Wat op plaatselijk vlak aanwezig was kon voortgang vinden maar vond nauwelijks stimulans of inspiratie vanuit de synodale beleidsorganen.

Daarnaast hebben de grote kerken te maken met krimp. Deze krimp in de kerken heeft natuurlijk ook alles te maken met de ontzuiling en de ontkerkelijkheid die heeft plaatsgevonden. Voor de R.K.-kerk in Nederland heeft dit tot

gevolg dat er -mede door het toenemend priestertekort- op grote schaal parochies worden samengevoegd. Waar men alle zeilen bij moet zetten om het gewone kerkelijk leven (eucharistievieringen) te handhaven is het haast vanzelfsprekend dat het bijzondere kerkenwerk (waaronder de oecumene) dan met de eerste klappen van de krimp te maken krijgt.

Leven en leer

Toch kan het natuurlijk niet zo zijn dat alleen door omstandigheden van buitenaf de oecumene in zwaar weer gekomen is. Waar het vuur van de oecumene in alle hevigheid woedt is het moeilijk te stoppen. Ook binnen de oecumene kan bloed kruipen waar het eigenlijk niet gaan kan of gaan wil. Er moet dus een andere reden zijn dat de oecumene een moeilijke tijd tegemoet gaat.

Wellicht dat die te vinden is in de relatief korte periode dat de verfrissende wind van Vaticanum II en het Pastoraal Concilie in Noordwijkerhout gewaaid heeft. Na de grote openheid werd een pas op de plaats gemaakt om de balans op te maken tussen wat geleid had tot verrijking en wat ervaren werd als verarming. Daarbij kwam de discussie rond de eucharistieviering met anders-gelovigen centraal te staan. Waar de oecumene werd ervaren als een verrijking van het eigen geloofsleven ontstond vanzelfsprekend de behoefte om ook de hoogtepunten van het geloof met elkaar te delen.

Eucharistie en avondmaal

Voor een Rooms-katholiek bevindt het hart van het geloof zich in het ontvangen van Christus in de eucharistie; een Protestant heeft eenzelfde ervaring bij het luisteren naar het Woord, naast de meer specifieke ervaring van de viering van het Heilig Avondmaal. Wil je in een viering als Protestant en Rooms-katholiek dezelfde spirituele ervaring hebben, dan zul je dus met elkaar het Woord en het Brood moeten delen. Dan doe je recht aan ieders diepste beleving.

Bijbeltheologisch behoeft daar geen enkel bezwaar tegen te zijn. In de praktijk zijn Protestanten en Rooms-katholieken elkaar de afgelopen eeuwen en decennia in de beleving van de Maaltijd van de Heer een heel eind genaderd. Vanuit de ecclesiologie en met name vanuit de ambts-theologie wordt nog wel keer op keer onderstreept dat *eucharistie geen avondmaal* en *avondmaal geen eucharistie* is en dat een gezamenlijke viering van de Maaltijd van de Heer niet op de officiële

instemming van de bisschoppen zal kunnen rekenen. Dat neemt niet weg dat in veel kerkelijke gemeenten en parochies zo nu en dan of regelmatig gezamenlijk het brood wordt gedeeld¹.

Hoe om te gaan met de discrepantie tussen leer en leven

Veelal was dit in de praktijk geen enkel probleem. Met het koninklijk huwelijk van Maurits en Marilène kreeg deze gegroeide praktijk echter een mediale aandacht waarop wel gereageerd moest worden. Sindsdien staat de intercommunie voortdurend meer of minder hoog op de agenda van kerkelijke vergaderingen².

Dat de praktijk van de intercommunie onderwerp van gesprek is in de kring van bisschoppen en synodes is op zichzelf niet erg, wanneer er de mogelijkheid zou zijn om daar op een creatieve en ordelijke wijze een antwoord voor te vinden. Als Protestant ben ik altijd heel nieuwsgierig geweest naar de wijze waarop de Nederlandse R.K. kerkprovincie een antwoord zou vinden op deze problematiek. Zij maakt immers deel uit van een wereldkerk die een brede ervaring moet hebben in het vertalen van haar universele boodschap en universele regels naar de context van een plaatselijke cultuur.

Kerkorde: maatstaf of richtsnoer

Al die decennia oecumene binnen en buiten de kerk hebben veel opgeleverd op het gebied van spiritualiteit, liturgie, catechese en het gevoel van de onderlinge verbondenheid in het geloof. Het zou echt zonde zijn, wanneer al deze vruchten van oecumene geen bestaansrecht meer zouden hebben omwille van de roep om eenheid in kerk en eenheid in liturgie. Een dergelijk streven naar eenvormigheid doet onrecht aan de diversiteit

¹ Nog steeds heeft de theologie de onmogelijke opdracht om het mysterie te verwoorden. Maar in de oecumene herkennen we elkaar bij het breken van het brood en vieren we met elkaar wat ons van Godswege geschonken is: de aanwezigheid van Christus en het met elkaar verbonden zijn in Christus, wanneer wij samenkomen rond Woord en Sacrament. In de viering wordt de discrepantie tussen het mysterie en de theologie (de verklaring van het mysterie) overwonnen.

² In de Protestantse Kerk in Nederland heeft een ieder, die in zijn eigen kerk gerechtigd is tot deelname aan de Maaltijd van de Heer toegang tot het Avondmaal. Intern speelt de vraag van de intercommunie daar dus niet.

in de schepping, aan de verscheidenheid in geloven en de differentiatie in de behoeften van mensen.

Daarom maak ik mij zorgen over de wijze waarop momenteel het oecumenisch leven aan de basis binnen sommige bisdommen naast het meetlint van de kerkorde wordt gelegd. Daar is op zichzelf niets op tegen, want ook binnen de oecumene is het goed om te weten waar we ons bevinden in het kerkelijk en kerkordelijk palet. Bij het samenstellen van de kerkorde is -naar men mag veronderstellen- toch ernstig nagedacht hoe men de kernwaarden van het geloof en *vervolgens* van de kerk kan veilig stellen voor de toekomst; hoe men ook aan hen die na ons komen kan doen ervaren wat ten diepste van levensbelang was voor hen die ons voorgingen. Regels kunnen een makkelijk en doeltreffend instrument zijn om in het gewone dagelijks leven het bestaan zo te reguleren dat we niet met elkaar in botsing komen.

Maar soms is het leven buiten-gewoon, in de ogen van anderen misschien wel abnormaal. Dan bevorder je het samenleven niet door je louter op regels te beroepen. In die situaties zul je wel weer terug moeten naar de bedoelingen achter de regels en zul je je af moeten vragen hoe je dat wat je heilig is overeind kunt houden in een situatie waarin de algemene regels geen oplossing bieden.

Een oecumenische geloofsgemeenschap is zo'n bijzondere situatie. Daar werken immers meerdere kerkgenootschappen met elkaar samen, die ieder hun eigen kerkorde hebben.

Hoe nu verder?

Uit de gerichte aandacht die er op dit moment is voor de voluit samenwerkende oecumenische geloofsgemeenschappen en alles wat zich bij andere oecumenische gemeenten en parochies in het land afspeelt is wel duidelijk dat er een andere wind is gaan waaien dan in de jaren zestig. Ook ten aanzien van de oecumene geldt dat er leidslieden zijn of kunnen komen die Jozef (de oecumenische beweging van toen en de gevolgen daarvan voor de gelovigen aan de basis) niet gekend hebben en die geen weet hebben van de zorgvuldigheid en het enthousiasme waarmee vormen van oecumenische samenwerking zijn opgebouwd.

Natuurlijk is er ook oecumenische samenwerking mogelijk zonder dat men gezamenlijk deel heeft aan eucharistie of avondmaal. Er valt genoeg te doen op het

gebied van catechese, diaconaat, missie en pastoraat. Maar juist wie zich daarvoor inzet blijkt zo'n verlangen te hebben om ook het meest wezenlijke -dat de Heer zelf tot ons komt in Woord en Sacrament- met elkaar te delen. Juist daarom past het ons behoedzaam te zijn om dat komen van de Heer niet onnodig te verhinderen met het hanteren van regels, die bedoeld zijn om het geheim te bewaren en nimmer de intentie gehad hebben om hen die de Heer waarachtig zoeken, buiten te sluiten of in de kou te laten staan.

De secularisatie heeft rondom geleid tot kaalslag, zowel in de Protestantse als in de Rooms-katholieke kerk. Anno 2011 hebben gelovigen elkaar hard nodig om een kostbare erfenis uit het verleden te bewaren als een levende en geleefde werkelijkheid. Dat vraagt om een nieuwe bezinning, op wat we als kerken wel en niet willen. Om een nieuw doordenken van wat regel moet zijn en waar ruimte moet zijn voor die uitzonderingen die de vaste regel bevestigen. Het zou een uitdaging kunnen zijn om te bezien hoe krachten over en weer gebundeld kunnen worden en nieuwe ontwikkelingen ingebed kunnen worden in vertrouwd beleid. Als de oecumene de moederkerken meer dan lief is; als er het besef is dat we elkaar omwille van de boodschap van het evangelie hard nodig hebben; als we in elkaar het besef van kerk-zijn herkennen omdat we dezelfde sporen van geloof herkennen en uit dezelfde bronnen drinken, dan zou het goed kunnen zijn om de tactiek van *horen-zien-en-zwijgen* af te leggen en ons te richten op een **actief** beleid van samen kerk-zijn. Daar is moed en kracht voor nodig, maar ook heel veel geloof in en vertrouwen op de Ene die aan alle kerk-zijn vooraf gaat.

Het volledige artikel is gepubliceerd in Perspectief, het Digitaal Oecumenisch Theologisch Tijdschrift dat wordt uitgegeven door de Katholieke Vereniging voor Oecumene. Het is na te lezen op www.oecumene.nl/Publicaties/Bestanden/Perspectief/Perspectief%20nr-10%202010.pdf p. 11-16





Op weg naar één gezamenlijke parochie

Het bisdom Rotterdam heeft een proces van clustering van parochies ingezet, "Samenwerking geboden". In Leiden en Ommelanden zullen alle parochies, inclusief het vicariaat, opgaan in één nieuwe parochie. Naar verwachting zal dat in september 2011 zijn gerealiseerd. Hierover is in het Bulletin al uitvoerig geschreven. Op het ogenblik zijn er verschillende deeltrajecten gaande waarin de acht parochies en het vicariaat anticiperen op deze clustering. Uitgangspunt is de diversiteit van de verschillende stromingen binnen RK-Leiden te harmoniseren.

In de voorbereiding bleek dat enkele parochiebesturen problemen hadden met het oecumenisch proces in de Merenwijk. Ook het Bisdom wilde na veertig jaar tot een evaluatie komen. Er zijn intensieve gesprekken gevoerd door Deken van der Helm (administrator), Pastoor van der Bie, het Vicariaatsbestuur en een delegatie van de AKM met een door de Bisschop ingestelde commissie, onder leiding van vicaris-generaal Verbakel. Tijdens dit onderzoek mocht het Vicariaat niet volmondig deelnemen aan het samenwerkingstraject, men zat zagezegd op de reservebank.

De leiding van het Bisdom heeft, op grond van het rapport van de commissie, besloten dat er aanpassingen nodig zijn met betrekking tot de Merenwijk, en dat de katholieke identiteit meer tot uitdrukking zal moeten komen. Dat betekent ondermeer dat de RK-voorganger tijdens de vieringen enkel de officiële tafelgebeden mag uitspreken, zoals die zijn goedgekeurd door de Nederlandse Bisschoppen. Deze staan in de bundel Gezangen voor Liturgie. We streven er naar dat zij zo worden gebruikt dat toch de gehele oecumenische geloofsgemeenschap van de samenwerkende kerken in de Merenwijk zich hierin kan herkennen. Dat geldt

ook voor de uitnodiging tot de communie. De tegenwoordigheid van Christus zal meer zichtbaar dienen te zijn in de uitgesproken teksten. Datzelfde geldt voor de gaven van Brood en Wijn, en de wijze waarop daar mee wordt omgegaan. Dit dient conform de liturgische voorschriften van de RK Kerk plaats te vinden.

Een ander belangrijk kritiekpunt van het Bisdom is het project "Kom aan Tafel". In het bijzonder het feit dat zowel katholieke en protestantse kinderen tegelijkertijd voor het eerst aan de Maaltijd deelnemen, wijzen zij af. Het laatste punt waarop bezwaren zijn geuit is de bestuurlijke structuur en in het bijzonder de verregaande bevoegdheden van de AKM, die in strijd zijn met het kerkelijk recht van de RK Kerk waarin de pastoor de eindverantwoordelijke is.

Zowel het Vicariaatsbestuur als de AKM hebben uitgesproken dat zij streven naar harmonisatie met de RK moederkerk, en zullen met voorstellen komen om dit te bewerkstelligen. Uitgangspunt is en blijft de clustering waarbij plaats is voor ieders identiteit en waarin de Merenwijk als zodanig kan participeren. Het Bisdom heeft inmiddels groen licht gegeven aan het Vicariaat om volledig deel te nemen aan de voorbereiding van het cluster.

Pastoor Jaap van der Bie

Medeleven

Als u mensen kent, die eenzaam zijn, ziek, of om een andere reden misschien bezoek op prijs zouden stellen, wilt u dat dan doorgeven aan één van de pastores?

Dank u.

Wekelijkse bloemengroet

De bloemen in de kerkzaal zijn na de dienst bestemd voor een ieder die daarvoor in aanmerking komt, als blijk van belangstelling van onze geloofsgemeenschap.

Indien u ons op daarvoor in aanmerking komende mensen wilt attenderen kunt u hun naam & adres / verpleegadres opgeven bij:

Atie Segaar Primuladuïn 3
Telefoon: 521 00 42

Een bijzondere dienst was het!



Image de Noël. Sopraan: Ines Voets, blokfluit: Eline Fung Fen Chung, piano: Irene Swen

Op verzoek van de AKM organiseerde de Commissie Liturgische Verdieping op zondag 26 december jl. samen met andere leden van de geloofsgemeenschap en ds. John Boon een speciale viering met een heel eigen karakter. Na de mooie feestelijke kerstdiensten op kerstavond met het Arcobaleno- en op kerstmorgen met het Regenboogkoor sloot deze bijzondere viering goed aan. De vaste kerngroep voor deze diensten bestaat uit: Daan Stigter, Cor Kenter, Maja van Spaandonk, Maria Machaj, Joke Langeveld en Edo Elstak.

Een grote rol in deze viering speelden de musici. Michiel Ras was de dienstdoende organist. Irene Swen zorgde voor begeleiding op de piano, Eline Fung Fen Chung op de blokfluit en Herman Gombert op de viool. Daarnaast speelde Eline heel goed en vol passie Fantasia 1 van Georg Philipp Telemann. Herman maakte indruk met de Aria Tre Giorni van de componist Giovanni Battista Pergolesi.

De liederen in de viering waren door de kerngroep, waarbij zich ook Corine Knoester en Ines Voets hadden gevoegd, heel zorgvuldig uitgezocht.

Het openingslied was een danklied: "Dit is de dag die God ons schenkt". Ds. John Boon sprak een openingsgroet en het gebed, waarna het lied "Vanwaar zijt Gij gekomen" volgde. Het gelegenheidskoor Arcobaleno onder leiding van ds. Inge Smidt zong het Misericordias Domini.

Toen zong de gemeenschap "Hoor de engelen zingen de eer van de nieuw geboren Heer". Ines voets bracht het Image de Noël ten gehore, daarbij begeleid door Eline op de blokfluit en Herman op de viool. Een

kerstgedicht van Frits Deubel werd voorgelezen door Hanneke van der Veen. In deze tekst klinkt de blijdschap om de komst van het kerstkind en het verlangen naar vrede, maar tegelijkertijd is de schrijver er zich van bewust te leven in een wereld vol agressie en verdeeldheid. Hij vraagt zich af: Is het wel eerlijk als Eén de wereldvrede draagt? Is het ook niet ónze opdracht te doen wat hij ons allen vraagt!



Gelegenheidskoor Arcobaleno

Arcobaleno bestaande uit 18 koorleden zong: "Pastores Decite" (Zeg ons herders, wat hebt gij gezien?). Centraal in de viering stond het verhaal van de vierde wijze "Artaban". Het lukte hem niet om met de andere wijzen in Bethlehem te komen, omdat onderweg steeds zijn hulp gevraagd werd. En ook al was hij doelgericht op weg, hij kon niemand voorbij lopen. Zo arriveerde hij te laat en raakte hij ook zijn goede gaven voor het pasgeboren kind kwijt. Zijn hele leven bleef hij zoeken en toen hij drie en dertig jaar later in Jeruzalem kwam, was hij weer te laat. Het bijzondere kind, inmiddels een rondtrekkend profeet, was zojuist gekruisigd. Aan het eind van zijn leven

vraagt Artaban zich af: "Heb ik wel de goede keuzes gemaakt?". Dan hoort hij zeggen: "Alles wat je voor de minste der mijnen hebt gedaan, heb je voor mij gedaan." Dit verhaal werd door Lector Henk Zanting niet voorgelezen, maar in vier delen door de viering heen verteld.

Als tussenlied klonk "De mensen die gaan in het duister". Ines Voets zong heel aandoenlijk met begeleiding van Herman en Irene het mooie wiegenlied van Maria van de componist Max Reger. "Zal er ooit een dag van vrede komen", vroegen we ons zingend af? Wij geloven van wel en beaamden dat met het bidden van de geloofsbelijdenis.

Ds. John Boon, Corine Knoester en Maria Machaj spraken de voorbeden uit en verbonden zo de mensen in de viering met de wereld erbuiten.

Heel mooi klonk het in het Russisch gezongen lied "Wij prijzen U" door Arcobaleno. Geen viering zonder onze gaven om het pastorale werk in de Merenwijk mogelijk te maken en voor het pastoraat in Leiden. Daarna volgde het slotlied "Van grond en vuur zult Gij ons maken". Ds. John Boon sprak de zegen van St. Patrick uit en wij antwoorden met: "Zegen ons en behoed ons. Doe lichten over ons uw aangezicht, wees ons genadig en geef ons vrede".

Arcobaleno zong daarna L'adieu des bergers van Hector Berlioz.

Het mooie van de viering was dat deze heel ingetogen was. Tussendoor werd niet geapplaudisseerd, want niemand was bezig voor zich zelf. Iedereen: musici, sprekers, de gemeenschap zij brachten met deze viering God eer.

Na de dienst werden we zoals gebruikelijk uitgenodigd voor een kopje koffie. Er wachtte ons een verrassing. Behalve koffie was er glühwein op deze sneeuw witte zondag. De kerststol die er bij gepresenteerd werd, zorgde ervoor dat de wijn niet naar het hoofd steeg. Zeer geïnspireerd en voldaan ging ik weer naar huis, me verheugend op komende bijzondere vieringen.

Frances Verhaar, Foto's Frans Voets



Preken op verzoek – 30 januari

Op 30 januari zal de viering staan in het teken van de Taizé-jongerendagen die eind 2010 in Rotterdam gehouden zijn. De kracht van de Taizé-vieringen zit in de eenvoud van de teksten en de veelvuldige herhaling. Gaandeweg ontdek je dat teksten meer zijn dan woorden; langzaam maar zeker nemen ze je in bezit. Ieder woord krijgt zijn eigen lading en betekenis. De Taizé-viering kan leiden tot een groot gevoel van innerlijke rust. Het gaat in deze vieringen dus niet om scherpzinnige gedachten die ons opnieuw naar een oude werkelijkheid doen kijken, maar veel meer om een verstillend en verinnerlijkend, waardoor we dichterbij ons zelf kunnen komen in relatie tot God.

We willen ons in deze viering graag in die beweging mee laten nemen.

De viering is voorbereid met de voormalige Taizé-groep, bezoekers van de Taizé-dagen in Rotterdam en de koorcommissie van het Regenboogkoor. We zien met elkaar uit naar een inspirerende viering.

ds. John Boon

Uit de AKM...

November 2010

We vergaderen met elkaar heel wat af om alles in de Regenboog goed te laten reilen en zeilen. Maar weten we ook van elkaar wat we wel en niet geloven. Tijdens één van de vorige AKM-vergaderingen liepen we tegen die vraag op en we besloten deze koe maar eens bij de horens te vatten en hadden als thema het onderwerp Godsbeelden op de agenda geplaatst. Een paar reacties: God is als een iemand/iets die de vleugels om je heen slaat; een bron van inspiratie; persoonlijke band met God. Bron van vergeving. God is bron van mijn bestaan en van alle leven. God is voor mij ook een persoon. Verbonden met trouw. Hij is ons toegenegen. God blijft te ontdekken, is altijd

anders, ook omdat je zelf verandert. Het is een zoektocht een leven lang. God hangt voor mij met mensen samen. Je bent afhankelijk van iets wat je niet kent. Ik geloof niet gelijk in een persoonlijke God. Ik voel geen persoonlijke band. Voel me wel gedragen. Je weet wat goed en kwaad is. Heb je God niet voor nodig. Wel om te kunnen beoordelen of je goed of kwaad doet. God ontwikkelt zich met mensen mee.

Het was goed zo met elkaar van gedachten te wisselen over dat wat ons ten diepste beweegt.

- De taken binnen en buiten de AKM zijn verdeeld. We missen nog node een voorzitter
- We zien uit naar de reactie vanuit het bisdom op de gesprekken die hebben plaatsgevonden met de bisdom-commissie. De AKM vraagt de aandacht van het Vicariaat voor optimale communicatie met AKM en geloofsgemeenschap. Mensen willen graag meeleven en mee kunnen denken.

December 2010

Met enige weemoed nemen we kennis van het feit dat er een einde gekomen is aan de ouderensoos op woensdagmiddag. Jarenlang bood deze soos ouderen de gelegenheid om op een ontspannen manier met elkaar in contact te komen en aan elkaar gezelligheid te ervaren. De erkentelijkheid van de AKM gaat uit naar allen die daar (soms jarenlang) leiding aan hebben gegeven.

De commissie van het bisdom heeft zijn bevindingen kenbaar gemaakt en stelt dat er een aantal aanpassingen nodig zijn binnen liturgie, catechese en bestuurlijk kader om verder te kunnen in het licht van naderende

clustering. Elders in dit Bulletin vindt u daar meer over.

Susanne van den Burgh komt langs in verband met de Aktie Kerkbalans. Zij heeft deze activiteit -samen met Dick en Elly Visser- weer overgenomen van Sary, die hier om gezondheidsredenen mee moest stoppen.

Rapportages:

- Verslag door Okko van de vergadering van de algemene Kerkenraad Protestantse Gemeente Leiden.

Op de begroting van 2011 is een tekort van € 97.000. Het vermogen is groot, maar men kan er geen rendement uit halen. De Maranathawijk heeft nu een vacature maar de kans is groot dat er geen nieuwe predikant benoemd mag worden door het tekort. De komende jaren kan dit gevaar dus ook dreigen voor andere wijken. De AK-vergadering heeft de begroting (met tekort) goedgekeurd. De leden van de wijkgemeenten krijgen de gelegenheid hun mening kenbaar te maken alvorens de begroting in 2^e instantie definitief wordt goedgekeurd.

- Atty doet verslag van de vergadering van het college van diakenen. Belangrijkste punten: straatpastoor/ opbrengst collecte/ Symposium: armoede bestrijding.

-Kees doet verslag van de classis. De Werkgroep Huiselijk geweld hield een presentatie; plus handreiking(boekje) voor het pastoraat. De Synode is bezig met voorstellen om tot wijziging van de kerkorde te komen. O.a. omdat het moeilijk is ambtsdragers te vinden. Er komt nog gelegenheid op de voorstellen te reageren.

John Boon

Opbrengst collecten december 2010

Datum	1 ^e mandje	2 ^e mandje	Kinderneven-dienst	Bestemming 2 ^e mandje
05 dec	€ 149,73	€ 135,43	€ 10,60	Pastoraat Leiden
12 dec	€ 110,49	€ 97,30		Regenboog Amsterdam daklozen
19 dec	€ 127,40	€ 102,77	€ 14,15	Geestelijke verzorging militairen
19 dec kerstzangavond		€ 260,95		Voedselbank
24 dec kinderkerst		€ 360,27		Kinderen in de Knel
24 dec kerstnacht	€ 269,55	€ 497,35		Solidaridad
25 dec	€ 253,47	€ 246,82	€ 6,00	Diaconie
26 dec	€ 68,07	€ 56,28	€ 2,50	Pastoraat Leiden
31 dec	€ 28,94	€ 78,87		Eindejaarscollecte plaatselijke gemeente

De opbrengst van 31 oktober was bij het verschijnen van het vorige Bulletin niet bekend. Deze bedraagt: 1^e mandje € 211,20, 2^e mandje € 210,35, kindernevendienst € 7,40. De opbrengst van het 2^e mandje was bestemd voor Kerk in Actie, Missionair Werk.

Via Ds. Inge Smidt is in december €50 ontvangen.

Kerkebalans 2011

De kerk is van blijvende waardeen ook de kosten blijven stijgen en ieder jaar krijgt u, namens uw kerk, weer een envelop aangeboden met hierin de vraag of u weer meedoet met de Aktie Kerkebalans.

Wat wordt er zoal betaald van de opbrengsten van de kerkebalans. Heel veel, te denken valt aan de reguliere kosten voor de zondagse dienst, salarissen van beroepskrachten, renovatie en restauratie van onze moederkerkegebouwen, verwarming, verlichting. De enveloppen zijn dit jaar op maandag 17 of dinsdag 18 januari bij u thuis bezorgd. Ze worden uiterlijk dinsdag 25 januari weer opgehaald. Eerder werd vermeld dat de telavond zal plaatsvinden op dinsdag 25 januari, dit is echter veranderd. **De telavond is dit jaar op woensdag 26 januari.**

Elly Visser en Susanne van den Burgh

Doornse Catechismus

Op donderdag 10 februari is de volgende bijeenkomst in het kader van de Doornse Catechismus. We komen bij elkaar rond 16.00 uur en ronden het gesprek na een uur af met een ontmoeting en een glas wijn. (€ 1.50) Opgave is niet (meer) nodig, iedereen is welkom.

De overige data zijn: 10-3, 14-4, 12-5 en 9-6

John Boon

Op bezoek bij de Vrijmetselaars

Zondag 13 maart

Ieder jaar organiseert de werkgroep Wijkcontacten voor de leden van de geloofsgemeenschap een bezoek aan een organisatie met een beschouwelijk karakter. Afgelopen seizoenen bezochten we o.a. Klooster Oud-Bijldorp in Voorschoten, de Soefi tempel in Noordwijk; Onze Lieve Heer op Zolder in Amsterdam en het Soto-Zencentrum, Leiden.

Dit keer brengen we een bezoek aan de Leidse Vrijmetselaarsloge (La Vertu). Steenschuur 6. Traditiegetrouw is er de mogelijkheid om na het bezoek samen (voor eigen rekening) te gaan eten bij: Karalis Pizzeria; Doezastraat 3/5.

Er is een maximum aan het aantal deelnemers: 25.

datum: 13 maart 2011. Aanmeldingen voor deelname tot 29 februari 2011 bij:

Geeke van Middelkoop 0172-572355

c.vanmiddelkoop@hccnet.nl

Edo Elstak 5210235 ejh.elstak@telfort.nl

of via de website:

www.deregenboogmerenwijk.nl

Op zoek naar woorden en hun betekenis

We gaan dit seizoen verder met het project voor kinderen die Samen-aan-tafel hebben gedaan. We kijken hoe alledaagse begrippen als water, lucht, vuur, bomen, brood, getallen, trouw zijn, bang zijn in de Bijbel voorkomen en welke betekenis ze daar hebben. We willen dat anders doen dan de voorgaande jaren. In plaats van meerdere keren achter elkaar zijn er nu 3 bijeenkomsten, steeds op zondagmorgen na de viering. (na de limonade) Er is wat te eten en te drinken. Zonodig worden de kinderen daarna thuisgebracht.

Alle kinderen die Samen-aan-Tafel hebben gedaan en nog geen basiscatechese volgen (kinderen uit groep 5, 6 en 7) zijn van harte welkom. Het wordt vast weer heel leuk.

De bijeenkomsten worden geleid door ds. John Boon.

plaats: Regenboog/Voorheen Zaal 1 of pastoreskamer

tijd: 11:15 – 13:00

data: 13 februari; 10 april en 15 mei

contactpersoon: ds. John Boon

tel 522.27.23 e-mail: j.f.boon@hetnet.nl

Interview met de redactie van het Bulletin



Vlnr. Dick Rijken, Corine Knoester, Susannah Vogel

Aan het begin van het nieuwe jaar leek het een goed idee om eens een interview te houden met de redactieleden van het Bulletin. Waarom doen zij dit vrijwilligerswerk en opereren ze vanuit een bepaalde visie? Een goed ogenblik om Dick Rijken, Corine Knoester en Susannah Vogel aan het woord te laten. Een ding moet hen meteen van het hart. Zij zijn op zoek naar een nieuw redactielid.

Dick Rijken: Ik ben het laatst bij de redactie gekomen, na een dringende oproep van Susannah in de AKM. Dat is ongeveer zes jaar geleden. Ik heb wel eens vaker in de redactie van een krantje gezeten. Ik vind het leuk werk en heb dus op die oproep gereageerd. Ik ben feitelijk geen vlotte schrijver, eerder een schoolmeester. Ik ontdek snel fouten in de tekst van een ander en dat is een talent dat van pas komt binnen de redactie. De geloofsgemeenschap van de Regenboog spreekt mij erg aan. Via het Bulletin wil ik graag mijn steentje bijdragen. Ik maak ook deel uit van de Rozenkring.

Corine Knoester: Ik zit sinds september 2004 in de redactie. Er had al een paar keer een oproep in het Bulletin gestaan voor nieuwe redactieleden. Ik wilde meer voor de kerk doen en had nog wat tijd over. Redactielid worden sprak me aan. Ik heb door mijn opleiding als directiesecretaresse van Schoevers wel iets met teksten. Ik heb in mijn leven geen andere kerk gekend dan de Regenboog. Ik ben dus geboren en getogen in de Oecumene. Ik voel me meer oecumenisch dan hervormd. Het geloof staat in het middelpunt van mijn leven. Ik vind het belangrijk dat er kerken zijn die Gods woord verkondigen en als ik voor de kerk iets kan doen, dan doe ik dat graag. Ik maak ook deel uit van de groep Jongvolwassenen. Ik ben lector en ik werk mee aan de Website van de Regenboog en ik heb een column in het Bulletin.

Susannah Vogel: Ik werd door Annelies Jagtman gevraagd om redactielid te worden. Zij had al tientallen jaren de lay-out gedaan en vroeg me of ik die taak van haar wilde overnemen. Ik was verrast dat ze me aansprak, maar ik vond het wel bijzonder om na te denken over de illustraties in het Bulletin. Voor mij is het belangrijk dat de Oecumene levendig is. Van jongs af aan ben en voel ik me oecumenisch. Het geloof is belangrijk voor mij. Hoewel ik niet in Leiden woon, ben ik graag in de zondagse vieringen. Ik maak deel uit van de gemeenschap van de Regenboog en voel me er thuis. Ik heb intens gewerkt aan het ontwerp

van het nieuwe raam in gekleurd glas in de kerk en ik heb de uitvoering ervan begeleid. Ook was ik betrokken bij het artistieke proces rondom de aanschaf van de nieuwe bekertjes, schalen en antipendia.

Wat is de visie op het Bulletin?

Het Bulletin is puur een informatieblad van de kerk. Meestal schrijft Dick het Redactioneel, maar daar staat Corine nu ook voor open. De redactieleden schrijven zelf geen artikelen. Corine heeft wel een column in het Bulletin. Dick Rijken heeft zich de afgelopen jaren veel moeite getroost om openingsartikelen te zoeken, die passen in bepaalde periodes van het kerkelijk jaar of die aansluiten bij de actualiteit. Hij zoekt teksten die aansluiten bij de Oecumene. Het Bulletin is dé plaats voor de AKM om berichten of mededelingen onder de aandacht van de gelovigen te brengen. De werkgroepen die activiteiten organiseren, maken daar ook graag gebruik van, evenals individuele gelovigen die iets te vertellen hebben. De redactie kijkt alle stukken na en kan hier en daar iets inkorten of verbeteren om de kwaliteit van het Bulletin te garanderen.

Het maken van het Bulletin is een kwestie van lange adem

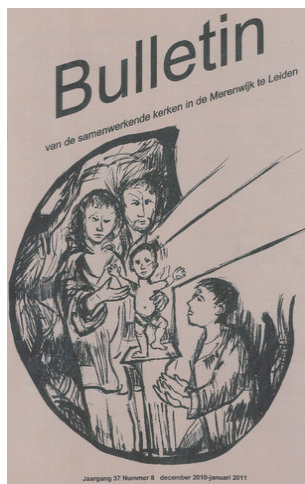
De productie van het Bulletin is gebonden aan een strak schema. In de maand februari betekent dit dat de sluitingsdatum voor de kopij 1 februari is. De redactie vergadert dan op donderdag de derde. Van 3 tot en met 9 februari zijn Corine en Dick bezig met het verwerken van de tekst, waarna Susannah tot maandag 14 februari de tijd heeft om de lay-out van het Bulletin te verzorgen. Na die datum gaat de drukklare kopij naar de Reproafdeling die er voor zorgt, dat de bundelgroep op vrijdag 18 februari haar werk kan doen. Zaterdag 19 februari wordt het Bulletin dan bezorgd. Het Bulletin verschijnt dus binnen het tijdsbestek van 16 dagen. Het maken van het Bulletin is in handen van vele vrijwilligers en de redactie voelt zich met allen verbonden en is dankbaar voor al het werk dat door de andere groepen wordt gedaan.

Niet alles gaat zonder slag of stoot

De eerste hindernis doet zich voor als de kopij niet vóór of op de sluitingsdatum wordt afgeleverd. Dat betekent veel extra werk. Alles wat naar het e-mailadres van de redactie gestuurd wordt, komt bij Corine binnen. Ze vertelt: "Ik kan de tekst in braille volgen met behulp van de brailleleesregel of ik kan kiezen voor de mogelijkheid "spraak". De computer leest de tekst dan voor. Ik doe het meest met de gesproken tekst, omdat dat veel sneller

gaat. Als ik secuur een tekst door loop, gebruik ik beide mogelijkheden.”

Corine ordent de stukken naar de onderwerpen: vieren, leren en dienen. Dan stuurt ze de teksten naar Dick en Susannah (en een kopie naar de pastores). Ze maakt tevens de agenda, het colofon en het rooster. Op de redactievergadering is er eerst een korte bespreking over het laatst verschenen Bulletin. Daarna wordt het concept voor het nieuwe Bulletin bladzijde voor bladzijde doorgenomen. We kijken of alles in de opzet past. Corine heeft dan al een selectie gemaakt. Na de vergadering brengt Corine eventuele veranderingen in het concept aan. Daarna gaat Dick er mee aan de slag. Hij zorgt voor de correcties. Dan is het de beurt van Susannah om de lay-out te verzorgen. “Ik teken de voorpagina’s van het Bulletin altijd zelf.



Voorpagina kerstnummer 2010

Voor verdere illustraties raadpleeg ik de kunstboeken die ik heb. Daarnaast heb ik ook een ordner met afbeeldingen”, zegt ze. Voor het concept van het Bulletin naar de Repro gaat, wordt deze eerst aan de pastores gezonden, die de gelegenheid hebben er nog op te reageren.

Het redactiewerk vergt nogal wat tijd

Corine is er al gauw anderhalve dag per nummer mee kwijt. Ze heeft ook de taak om te beoordelen wat uit het Bulletin in het Leids Kerkblad komt. Ingrid Weitenberg doet het zelfde voor het kerkblad Rondom de Kerk. Dick werkt meestal enkele avonden. En Susannah heeft ook heel wat tijd nodig om het Bulletin persklaar te maken. In 2011 zullen acht nummers van het Bulletin verschijnen. Ieder jaar is het een ingewikkelde klus om de planning van alle nummers rond te krijgen. Susannah heeft die taak op zich genomen. Het is nu midden in het seizoen. Dan is er voldoende kopij. Na Pasen, als er niet zo veel

activiteiten meer zijn, verschijnen er toch nog twee nummers die gevuld moeten worden. Dat is de moeilijkste periode om kopij te krijgen.

Meer handen maken licht werk

Sinds november zijn ze met zijn drieën. Tot die tijd zat ook een van de pastores in de redactie, eerst John Boon (tot 2009) en later Jaap van der Bie. Jaap heeft nu zoveel taken ook in andere parochies, dat hij het te druk heeft. “Als een van ons niet kan, dan leidt dat tot een enorme druk voor de andere twee. We zijn daarom op zoek naar een vierde redactielid.” Dat kan een man of vrouw zijn. Het is belangrijk dat hij of zij het Nederlands goed beheerst, met tekstverwerking overweg kan, maar bovenal is het belangrijk dat het nieuwe redactielid het werk leuk vindt.

De redactie van het Bulletin wenst iedereen een voorspoedig 2011 en veel leesplezier met het Bulletin.

Interview Frances Verhaar

Gezocht: redactielid Bulletin

De redactie van dit Bulletin zoekt versterking. De werkzaamheden van de redactie staan uitvoerig beschreven in het bovenstaande interview van Frances Verhaar. Vindt u/vind jij het leuk om mee te werken aan de samenstelling van het Bulletin en mee te denken over mogelijke vernieuwingen in het informatieblad van onze geloofsgemeenschap, neem dan contact op met een van onderstaande redactieleden. De pastores John Boon en Jaap van der Bie kunnen u ook alles vertellen over de vacature.

Susannah Vogel tel 568 09 40 e-mail sc.vogel@planet.nl

Corine Knoester tel 521 53 40 e-mail corineknoester@kpnmail.nl

Dick Rijken tel 521 66 06 e-mail rijken.vandenberg@planet.nl



Wie ver reist kan veel vertellen



Arie en Jeannet Korteweg

In mei 2010 vertrokken Arie en Jeannet Korteweg naar Paramaribo waar Arie met geld van de Europese Unie een contract van anderhalf jaar kreeg om het Ministerie van Openbare Werken en de Wegenautoriteit te versterken. De kerstdagen wilden ze in Nederland doorbrengen met hun kinderen, kleinkinderen, vrienden en de geloofsgemeenschap van de Regenboog. Deze korte vakantie was een mooie gelegenheid om naar hun ervaringen te informeren.

Arie waarom zijn jullie naar Suriname gegaan?

Ik was al een paar jaar met pensioen, maar ik vond het leuk om nog wat met mijn vak "Weg en Waterbouw" te doen. Ik heb al eerder in een ontwikkelingsland gewerkt. Die ervaring bracht ik mee. Ik werk met mensen die Nederlands spreken en dat is wel zo gemakkelijk. Er liep een project waarin twee Surinamers samen met twee Nederlanders zaten. De Nederlander die bij het onderdeel Openbare Werken zat, moest er mee stoppen. Ik ben voor hem in de plaats gekomen.

Mijn Surinaamse collega en ik zijn aangenomen om het Ministerie van Openbare Werken en de Wegenautoriteit te versterken. Versterken betekent de mensen stimuleren bij initiatieven voor de verbeteringen van het wegennet. Het houdt ook in voorstellen doen voor een betere interne organisatie. Het gaat om alle aspecten van het wegennet: het onderhoud, maar ook de nieuwbouw die er voor moet zorgen dat de wegen niet na een paar jaar kapot gereden zijn. Het betreft ook de

verkeersveiligheid en de filevorming in Paramaribo. Die diversiteit heeft het voordeel dat als we met het ene thema op een bepaald moment niet verder komen, we dat met een ander thema wel doen. We hebben het idee dat we met alle thema's zo op streek zijn, dat we het komende jaar op alle vlakken resultaten kunnen boeken. Ik heb door mijn ervaring bij Rijkswaterstaat van alle aspecten wel een beetje kaas gegeten. Wij hebben ook de gelegenheid om regelmatig echte specialisten te laten overkomen voor een korte tijd. We hebben een Engelsman gehad op het gebied van verkeersmanagement. We hebben een Italiaan gehad voor de planning van een nieuwe infrastructuur. Een oud collega adviseerde over kwaliteitszorg en er kwam een specialist voor wegonderhoud en de financiering daarvan. Ik mobiliseer die mensen en trek een drietal weken met ze op. De specialisten brengen veldbezoeken en presenteren daarna hun bevindingen tijdens een workshop.

Hoe slecht is de verkeerssituatie in Paramaribo?

Er liggen in Paramaribo twee rotondes en er staan her en der wat verkeerslichten. De verkeerssituatie is niet berekend op het groeiend autopark. In Suriname is een auto kopen en autorijden heel goedkoop. Iedereen vindt dat hij/zij overal met die auto moet kunnen komen. Men parkeert er rustig op de stoep voor een winkel. Dan wordt de situatie al snel chaotisch. Er zijn veel ongelukken met dodelijke afloop en veel blikschade. In Europa waren er in Turkije de meeste ongelukken, maar Suriname steekt daar nog mijlen bovenuit. Er rijdt bijna niemand op de fiets. En als je mensen daarop ziet, dan zijn het stagiaires uit Nederland die in de gezondheidszorg werken of oudere blanken. Er zijn nogal wat brommers, die vaak roekeloos rijden. Op een bevolking van ongeveer 400.000 mensen zijn er ongeveer 100 verkeersdoden per jaar. Dat is relatief hoog.

Ben je voornamelijk met Paramaribo bezig of ook met de wegen daarbuiten?

Ook wel met wegen daarbuiten. Maar mensen moeten zich bedenken dat als je over Suriname spreekt het feitelijk over Paramaribo gaat. Er zijn vrijwel geen secundaire steden. Er zijn in het land dat vier maal zo groot is als Nederland grote gebieden waar je alleen met een bootje kunt komen. In die gebieden lagen tot 1850 grote plantages, die door de afschaffing van de slavernij verloren zijn gegaan. Er zijn nu nog wat historische resten

te vinden. Maar ook die plantages waren alleen per boot te bereiken. Elke plantage had zijn eigen steiger aan de rivier. Ten zuiden van Paramaribo wonen in een gebied dat twee keer zo groot is als Nederland ongeveer 30.000 indianen en bosnegers. Ze wonen daar in kleine dorpjes langs de rivieren met om hen heen alleen oerwoud.

Pas jij als Nederlander goed in dat project?

Ik heb het grote voordeel dat ik met een Surinaamse collega op een kamer zit. Dat is een Hindoestaan. Hij heeft een behoorlijke kennis van zaken. Hij is normaal gesproken docent op de universiteit, maar is voor dit project vrij gemaakt. Hij is sociaal heel vaardig. Hij baant de weg voor mij. Surinamers zijn gemoedelijke mensen. Als je ze niet met voortvarendheid afschrikt, maar ze op hun gemak stelt, dan gaan de zaken prima. Iedereen in Suriname heeft wel een familielid dat in Nederland woont, of er is geweest. Nederland en Suriname zijn nog steeds heel verweven. De culturele afstand is klein.

Jeannet hoe reageerde jij op de nieuwe situatie?

Toen Arie zei dat hij in Suriname kon gaan werken, heb ik daar onmiddellijk mee ingestemd. Als ik alles van te voren geweten had, zou ik er wellicht wat beter over nagedacht hebben. Vooral de hitte valt niet mee. Aan de andere kant is het een hele belevenis om weer eens in een ander land te zijn. Anderhalf jaar is een tijdsbestek, dat goed is te overzien. De afstand naar Nederland is per vliegtuig goed overbrugbaar.

Arie had zijn baan, heb jij je bolletje wol meegenomen?

Niet mijn bolletje wol, maar wel mijn naaimachine. Ik moest toch wat te doen hebben. Dat was overigens geen probleem. De eerste weken dat ik in Paramaribo was, kreeg ik talloze uitnodigingen voor vrijwilligerswerk van mensen die ik in de kerk ontmoette of op straat tegenkwam. Ik moest een keuze maken en ik wilde ook tijd voor mijzelf overhouden. Arie heeft meestal de auto en ik heb een fiets gekocht om in de buurt boodschappen te doen. Ik doe dat niet in de spits en ik ga ook niet op de fiets naar de binnenstad. Via, via hoorde ik van het verzorgings- annex verpleeghuis Ashiana, waar ook dementerenden wonen. Dat bleek op loopafstand van ons huis te liggen. Ik was er welkom. Ik kon op de afdeling recreatie terecht. Ashiana heeft 350 bewoners, waarvan een aantal dementerend zijn. Ik doe ook spelletjes met de bewoners. Sommigen kunnen niet zelf eten en dan help ik ze daarbij.

Ik merk dat de mensen het fijn vinden als ik er ben. En de hoofdzuster heeft dat nog eens bevestigd. Ik zit op een gymclub en ik zing ook nog in een kerkkoor.

Jullie hebben de kerk hier en het Regenboogkoor achter jullie moeten laten, hebben jullie in Paramaribo een nieuw religieus thuis gevonden?

We zijn teruggevallen op onze oorsprong. We zijn protestants en we zijn naar de hervormde kerk gegaan. Die heeft verschillende wijkgemeenten. De kerk die cultureel gezien het meest Nederlands is, is de Centrumkerk. Het is een prachtige kerk met een gemeenschap die hartelijk is op de Surinaamse manier. We voelden ons daar thuis. Er worden daar vrij moderne diensten gehouden en er is een prachtig orgel dat pas gerenoveerd is. Nu wilde het toeval dat ik, Jeannet, in mijn gymclub iemand tegenkwam, die lid was van het kerkkoor van de Parochie van de Heilige Familie. Dat koor zocht dringend nieuwe leden. Ze zochten ook iemand om het koor te begeleiden. Ik ben toen koorlid geworden en Arie begeleidt sindsdien het koor op het orgel. Vanwege de Oecumene was de overstap voor ons niet moeilijk. Wij kenden al veel liederen. De vaste gebeden van de mis zijn in het Latijn. Sommige liederen zijn in het Surinaams, in het Sranan. Dat is een mengtaal. Deze is ontstaan bij de weggelopen slaven. Het is voor ons onverstaanbaar. De melodieën komen vaak uit de bundel van Johannes de Heer. Via de Evangelische Broedergemeenschap in Nederland is er veel Evangelische cultuur in het christendom gekomen. Enkele liederen van Huub Oosterhuis zijn er ook bekend. De hervormde dominee in de Centrum kerk houdt heel moderne preken. Aangepast aan de moderne tijd, volgens moderne theologische inzichten. De priester van de heilige familiekerk is wat traditioneler, maar houdt ook heel goede preken. Hij is een Surinamer. Hij is nu priester geworden in de nieuw ingewijde kathedraal. Hij staat direct onder de bisschop. (De bisschop is nu nog een Nederlander.) Het zit er dik in dat hij de eerste Surinaamse bisschop wordt.

Waren jullie bij de inwijding van de kathedraal?

Ik, Arie, heb orgel gespeeld tijdens de viering in de Kathedraal. De opening was een pontificale gebeurtenis. Het staatshoofd Bouterse zat op de eerste rij met zijn vrouw. Er gingen zeven priesters, bisschoppen en de aartsbisschop van Trinidad voor. De viering duurde uren.



Kathedraal

De kerk zat vol en buiten de kerk stond een televisiescherm voor mensen die niet meer in de kerk konden. Het is een prachtige kerk van oud en nieuw hout door elkaar heen. De kerk stamt uit 1880 maar na een verkeerde restauratie, was hij aan het scheefzakken. Het heeft 25 jaar geduurd voor de kerk gerestaureerd kon worden mede dankzij een subsidie van de EU. "Ik was er niet bij, maar vond dat niet erg", zegt Jeannet. Ik kon de dienst op de televisie volgen en ik kon als ik zin had fijn een kopje koffie inschenken.

Hoe wonen jullie?

We hebben een eenvoudige bungalow met een tuin om het huis. Het huis is van de buurvrouw. Die tuin wordt goed onderhouden. Iedere veertien dagen komt er iemand om het gras te maaien. Er staan veel heesters in de tuin.



Arie en Jeannet, samen eten op de veranda

Jeannet, hebben jullie al vrienden die op de koffie komen of komen eten?

Ik kom regelmatig bij de buurvrouw en bij een vriendin op de koffie en omgekeerd. De vrouwen werken allemaal tot hun pensioen. Dat moet wel, want de lonen liggen laag in Suriname. Er zijn een paar restaurants in de binnenstad die fungeren als Nederlandse club, maar daar komen we niet veel, omdat die niet in de buurt liggen. Als Surinamers een belangrijke gebeurtenis te vieren hebben, dan nodigen ze daarvoor wel 80 of 100 mensen uit. Het feest wordt vaak in een partycentrum gehouden en wordt op een uitbundige manier gevierd. Een orkestje mag dan niet ontbreken. We hebben een paar keer een uitnodiging gehad voor een dergelijk feest. We hebben veel bezoek gekregen uit Nederland. We hebben dus aanloop genoeg. Ook gaan we met de experts op excursie naar het binnenland. Mogelijk komen we eind 2011/ begin 2012 terug naar Nederland. Op verzoek van mensen uit Paramaribo zullen we daar dan wellicht kerst en oud en nieuw vieren. We hebben nog een jaar voor de boeg, maar we zullen met plezier teruggaan.

Interview Frances Verhaar



In memoriam Anton Houtepen

Op de website van de Raad van Kerken staat onderstaande tekst over Anton Houtepen die ook een belangrijke rol heeft gespeeld in onze geloofsgemeenschap, o.a. als lid van de theologische begeleidingscommissie. Met dankbaarheid denkt de Regenboog terug aan al die keren dat Anton als lid van de begeleidingscommissie de geloofsgemeenschap met hart en ziel, met raad en daad, met een grote kennis van zaken en vanuit een brede visie terzijde stond bij alle vragen die opkwamen gedurende de zoektocht

naar oecumene, naar het in de praktijk synchroon laten lopen van een Protestantse en RK-traditie in de Merenwijk.

Op zaterdag 11 december overleed prof.dr. A.W.J. Houtepen (geboren in 1940 in Etten-Leur). Houtepen studeerde theologie in Hoeven, Nijmegen en Heidelberg. Bij Edward Schillebeeckx promoveerde hij in 1973 op het proefschrift *Onfeilbaarheid en Hermeneutiek*. Tot 1979 werkte hij bij het Diocesaan Pastoraal Centrum van het bisdom Breda. Daarna was hij verbonden aan het IIMO, vanaf 1986 als directeur. Van 1992 – 2004 was hij tevens hoogleraar Oecumenica bij de faculteit Godgeleerdheid van de Universiteit Utrecht. Ook was hij van 1984 – 1994 bijzonder hoogleraar Fundamentele Theologie bij de Faculteit Wijsbegeerte van de Erasmus Universiteit Rotterdam.

In de Oecumenische beweging, zowel wereldwijd als in Nederland, heeft Anton Houtepen een belangrijke rol gespeeld. Vanaf 1975 was hij intensief betrokken bij het werk van Faith and Order van de Wereldraad van Kerken. Hij was vele jaren een prominent lid van de sectie Geloofsvragen van de Raad van Kerken in Nederland. Voor een groot aantal publicaties en rapporten van deze sectie was Houtepen (mede) verantwoordelijk.

Anton Houtepen was en bleef enthousiast over wat er in de oecumenische beweging is bereikt. Bij het afscheid van Ton van Eijk als voorzitter van de Raad van Kerken in 2008 verzette hij zich tegen het eeuwige gejammer over de geringe vorderingen van de oecumene. "Men moet beseffen dat binnen één generatie een complete herlezing van de belangrijkste aspecten van de christelijke traditie heeft plaatsgevonden. Daarover waren sinds de stichting van het christendom controverses ontstaan die schier onoplosbaar waren vastgeroest".

Volgens Houtepen zijn de kerken dankzij de oecumenische toenadering elkaar tot zegen geweest en hebben ze geleerd in vreugde te mogen delen in een gezamenlijk erfgoed. Al doende, al lerende van en aan elkaar, al biddende en vierende met elkaar, hebben kerken solidariteit en saamhorigheid ervaren en op veel punten samengewerkt "als waren zij één".

In een groot aantal publicaties heeft Houtepen getuigenis afgelegd van zijn oecumenische gezindheid. Een belangrijke bijdrage leverde hij aan *Oecumene als leerproces. Inleiding in de Oecumenica*, hét standaardwerk voor wie

zich nader wil oriënteren over de verworvenheden van de oecumenische beweging.

In contacten verbaasde Anton Houtepen zijn gesprekspartners door zijn enorme kennis op allerlei terreinen van theologie en samenleving. Bij hem leidde dat niet tot een negeren van hen die minder goed op de hoogte waren. Integendeel, hij deelde zijn kennis graag en gaf zijn gesprekspartners alle ruimte. Zijn enthousiasme, zijn inzet en zijn kennis hebben veel betekend voor de voortgang van de oecumene in Nederland. Wij zullen hem missen.

Diaconale info vanuit De Bakkerij

iets extra's met Kerst

De kerstcollecte 2010 was bestemd voor de kerstbonnen, die al vele jaren uitgegeven worden aan mensen die het financieel moeilijk hebben of aan de rand van de samenleving staan. Het zijn tegoedbonnen, die vrij te besteden zijn in een grote supermarkt in Leiden. De Diaconie Protestantse gemeente Leiden en de RK Diaconie Leiden organiseerden de uitgifte van de kerstbonnen samen met de Stichting Urgente Noden (SUN). Eind 2010 werden 775 aanvragen gehonoreerd en bonnen uitgegeven voor een bedrag van €23.500,-. SUN stelde daarvoor €15.000,- beschikbaar. De rest van het bedrag werd aangevuld door bijdragen van de diaconieën, fondsen, particulieren en uit de diaconale Kerstcollecte 2010 (opbrengst nog niet bekend).

Voorproefje programma jubileumjaar

Hoewel er nog hard gebrainstormd wordt over het programma in dit jubileumjaar van De Bakkerij kunnen we toch al een tipje van de sluier oplichten: na de Nieuwjaarsbijeenkomst gaat tegen Pasen de Paasbrodenactie van start. In samenwerking met de ZWO/MOV groepen wordt een speciale diaconale actie gehouden voor hulp aan een buitenlands project en er wordt nagedacht over een activiteit voor de Vrienden van De Bakkerij. In september volgen de Open Monumentendagen. Het jubileumjaar wordt

afgesloten met een symposium in het Diaconale Weekend, op zaterdag 12 november, gevolgd door een diaconale dienst in verschillende kerken op zondag 13 november. Meer details vindt u t.z.t. op de Diaconiepagina en op www.debakkerijleiden.nl

Kunst in het Atrium

In Leiden zijn nog ruim 20 ambachtelijke werkplaatsen, ateliers en winkels, die aangesloten zijn bij de Stichting Levend Ambacht Leiden. In het Atrium van De Bakkerij hangen de komende tijd foto's van deze ambachten en ambachtslieden, gemaakt door de Leidse Amateur Fotografen Vereniging (LAFV). Op dit moment een aantal foto's van een steenhouwer en een smid. Later volgen foto's van andere ambachten. Wie meer wil weten: www.lafv.nl

Colour your Mind

In het kader van de strijd tegen racisme en discriminatie zal Colour Your Mind 2011 dit jaar de vorm krijgen van een "Wandeling voor gelijke behandeling". Onder muzikale begeleiding zullen de deelnemers zich in de vorm van een demonstratieve optocht verplaatsen door het centrum van Leiden. Onderweg worden flyers uitgedeeld met daarop een oproep tot gelijke behandeling van mensen ongeacht huidskleur, seksuele geaardheid, culturele of levensbeschouwelijke achtergrond. De deelnemers zullen hun gezicht verbergen achter een portretfoto van een andere Leidenaar. Een speelse verwijzing naar de reclamecampagne "Moet jij je eigen ik verstoppen om geaccepteerd te worden?" De wandeling vindt plaats op zaterdag 19 maart 2011 en start om 14.00 uur bij Diaconaal Centrum De Bakkerij aan de Oude Rijn in Leiden.

WeekendKlas Leiden

In 2008 was de diaconale kerstcollecte bestemd voor het opzetten van een weekendklas in Leiden. De opbrengst, € 1752,-, werd overgemaakt naar de Stichting Sint Maarten. In september 2010 startte de WeekendKlas Leiden met een groep van 17 kinderen van groep 6 van de basisschool. Zij volgen drie jaar aanvullend onderwijs om hun persoonlijke ontwikkeling te stimuleren en hun kansen in de maatschappij te vergroten. De WeekendKlas is bedoeld voor leergierige kinderen uit sociaal economisch zwakkere gezinnen en buurten. Het project is een initiatief van JES Rijnland, Hogeschool Leiden,

ROC Leiden en Stichting Sint Maarten. Ook de Universiteit Leiden en het basis- en voortgezet onderwijs ondersteunen de WeekendKlas Leiden.

Herziene Statenvertaling op *Biblija.net*

Direct na de verschijning van de Herziene Statenvertaling (HSV) heeft het Nederlands Bijbelgenootschap deze als achtste Nederlandse Bijbelvertaling toegevoegd aan de website www.biblija.net. Dit is het Bijbelgenootschap overeengekomen met de Stichting Herziene Statenvertaling.

Op de site biblija.net zijn de complete teksten te lezen van De Nieuwe Bijbelvertaling, Statenvertaling (Jongbloed-editie), NBG-vertaling 1951, Willibrordvertaling 1995, Groot Nieuws Bijbel, Statenvertaling 1637 en de Statenvertaling editie 1977. Het is mogelijk om in meerdere Bijbelvertalingen te zoeken en ze eenvoudig met elkaar te vergelijken. Ook zijn er onder meer Engelse, Franse, Duitse, Spaanse en Russische bijbelvertalingen op de site te vinden. Het Nederlands Bijbelgenootschap hoopt de site binnenkort uit te breiden met bijbelvertalingen in het Fries en Gronings.

De Nederlandse versie van biblija.net is de best bezochte site van het Nederlands Bijbelgenootschap. Gemiddeld wordt de site zo'n 250.000 keer per maand bezocht.



Niet te evenaren

Steeds als ik geen inspiratie heb voor een column, of als ik niet de juiste woorden kan vinden, besluit het lot me een handje te helpen. Vandaag was ook weer zo'n dag.

Eens in de twee weken gaan Co en ik op donderdagochtend naar de Leidse Hout. We

nemen de bus naar de Schipholweg en lopen vanaf daar in een paar minuten naar het bos, waar we mijn moeder, die in het Diaconessenhuis werkt, ontmoeten. Co vindt het geweldig in het bos en verheugt zich al bij voorbaat op het uitstapje.

Gek genoeg weet hij al van te voren dat we naar de Leidse Hout zullen gaan. Op de donderdagen dat we thuisblijven, heeft hij het er niet over en ligt hij de hele dag rustig in zijn mand. Op de dagen dat we wel gaan, wordt hij ongeveer een half uur voor vertrek al vrolijk en kan hij nauwelijks nog wachten. Zodra hij zijn tuig om heeft en ik de voordeur achter ons sluit, spurt hij, zonder dat ik hem iets hoeft te vertellen, naar de bushalte. Als we op de Schipholweg uitgestapt zijn, weet hij precies wat de bedoeling is. Zonder aarzelen loopt hij langs het postkantoor, de tunnel door, naar de oversteek met het stoplicht, waar hij vol ongeduld wacht op het signaal van de rateltikker. Zodra we overgestoken zijn en hij mijn moeder in de verte ziet staan, gaan alle remmen los. Zo snel als het geleidewerk hem toestaat, gaat hij naar het bos. Gelukkig is hij, hoe vrolijk hij ook is, nooit te beroerd om me om obstakels heen te leiden.

Hoewel het gelukkig in de meeste gevallen goed gaat, gebeurt het soms dat de bus de Schipholweg voorbijrijdt en pas bij het LUMC stopt. We moeten dan dus een andere, langere route lopen. In de tijd dat ik nog bij het Diaconessenhuis werkte, liepen we die weg regelmatig, maar altijd in tegengestelde richting. Inmiddels is dat al zo'n zes jaar geleden en sindsdien lopen we deze route alleen als we bij vergissing niet op de Schipholweg uitgestapt zijn. De laatste keer dat dit gebeurde, gaf Co aan dat hij de route niet meer helemaal herkende. Met wat hulp van voorbijgangers, en mijn moeder die ons tegemoet was gekomen, kwamen we toen toch in het bos.

Vanmorgen was de bus vrij vol. We kwamen aan het gangpad te zitten, op een plek waar

volgens mij geen stopknop is. Toen we de Schipholweg naderden, vroeg ik de persoon naast mij dus op het knopje te drukken. Zij deed dat, maar controleerde niet of het stopbordje ging branden. Helaas ging het lampje niet aan en reed de bus door tot het LUMC. Na het uitstappen was het enthousiasme van Co verdwenen. Normaal gesproken stappen we alleen bij het LUMC uit als we naar de manege gaan. Echt dol is Co daar niet op. Hij had zich bovendien verheugd op een boswandeling. Toen ik hem uitlegde dat we echt naar het bos gingen, maar dan via een andere route, schoot zijn tempo weer omhoog. Enthousiast ging hij op weg. Hij begreep de bedoeling en ging netjes naar het zebrapad bij de Posthof, dat hij de vorige keer niet had kunnen vinden. We staken over en Co ging doelgericht verder. Ik had ondertussen mijn moeder gebeld, zodat ze ons tegemoet kon lopen. Ze zag ons al snel en besloot achter ons aan te lopen. Op die manier kreeg Co de kans zelf zijn weg te vinden. We waren benieuwd of hem dat zou lukken. Zou hij de mist in gaan, dan zou mijn moeder ingrijpen. Dit laatste bleek helemaal niet nodig. Co bleef op een hoog tempo zelfverzekerd doorlopen. Voor ik het wist, loodste hij mij via de fietshekjes de ingang van de Leidse Hout binnen. Hij had de weg helemaal zelf gevonden. Co kan dan wel oud zijn, zijn ongelofelijke routekennis is niet te evenaren.

www.deblindeeendindebijt.nl



Agenda

- Basiscatechese: elke maandag van 16.00 tot 17.00 uur
- Repetitie Spetters: elke maandag van 18.30 tot 19.15 uur;
- Morgengebed: Elke woensdag van 09.30 tot 09.45 uur;
- Inloop koffieochtend: elke woensdag van 10.00 tot 12.00 uur;
- Repetitie Regenboogkoor: elke woensdag van 20.00 tot 22.00 uur;
- Inzamelen oud papier, metaal en kleding: elke eerste donderdag van de maand van 09.00 tot 21.00 uur;
- Mothers Prayers: elke eerste vrijdag van de maand van 10.30 tot 12.00 uur;
- Regenboogdis: elke laatste vrijdag van de maand van 18.00 tot 20.00 uur;
- Regenboog open: elke werkdag van 10.00 tot 12.00 uur;
- Stiltecentrum open: elke werkdag van 10.00 tot 12.00 uur;

Januari		
Di 25	20.30-22.00 u	Bibliodrama
Do 27	20.00-22.00 u	Geleide meditatie
Ma 31	20.00-22.00 u	Leerhuis OT
Februari		
Do 10	16.00-17.00 u	Doornse Catechismus
	20.00-22.00 u	Geleide meditatie
Vr 11	17.00-19.00 u	Jongeren rondom de bron
Zo 13	11.15-13.00 u	Op zoek naar woorden
Ma 14	20.00-22.00 u	Leerhuis OT
	20.15-22.00 u	Jong-Volwassenen
Do 24	20.00-22.00 u	Geleide meditatie